

## **Skraidymo aparatų savininkų (valdytojų) ir pervežėjų oru civilinės atsakomybės draudimo taisyklės Nr. 019**

### **1. Bendroji dalis**

- 1.1 Oro transporto priemonėmis yra laikomi keleiviniai ir transportiniai lėktuvai, malūnsparniai, specialios paskirties skraidymo aparatai, o taip pat sklandytuvai, deltaplanai, dirižabliai bei oro balionai. Šių Taisyklių tekste visų rūšių oro transporto priemonės yra vadinamos skraidymo aparatais (SA).
- 1.2 Pervežėjų oro keliais civiline atsakomybe yra laikoma SA savininko, naudotojo ar operatoriaus pareiga, vadovaujantis pretenzija arba teismo sprendimu, atlyginti žalą, kilusią ryšium su SA eksploatacija, kuri yra padaroma fiziniams ar juridiniams asmenims ir/arba jų turtui.
- 1.3 Vadovaudamasi šių Taisyklių sąlygomis, BTA Draudimas (toliau – Draudikas) sudaro draudimo sutartis su Lietuvos arba užsienio šalių juridiniais ir fiziniais asmenimis (toliau – Draudėjai), kurie yra SA savininkais ir/ar naudotojais ar operatoriais, siekiant apginti jų turtinius interesus, susijusius su Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatoma Draudėjo pareiga atlyginti žalą, kilusią ryšium su SA eksploatacija, kuri yra padaroma asmenų sveikatai ir/arba jų turtui.
- 1.4 Būtina sąlyga, kad Draudikui tektų vykdyti bet kokius išmokėjimus, yra ta, kad Draudėjo skraidymų, techninis bei aptarnaujantis personalas laikėsi oro navigacijai, techninei eksploatacijai bei SA aptarnavimui keliamų reikalavimų, o taip pat kad buvo vykdomi bet kokių kompetentingų organizacijų pareigūnų duodami nurodymai, liečiantys SA eksploatacijos bei oro skrydžių valdymo saugumą.  
Draudėjas privalo užtikrinti, kad į kiekvieną skrydį būtų išleistas tikamai parengtas eksploatacijai SA, o taip pat sistemingai vesti visą būtiną, galiojančių taisyklių apibrėžiamą SA dokumentaciją bei pateikti tą dokumentaciją Draudikui (jo atstovui), pastarajam to pareikalavus.
- 1.5 Draudikas nėra atsakingas tais atvejais, kai Draudėjas yra fizinis asmuo, o žala yra padaroma to Draudėjo šeimos nariams ir/arba darbuotojams.
- 1.6 Teisė pateikti Draudikui pretenziją dėl draudimo išmokos išmokėjimo galioja pradedant nuo to momento, kai tokia teisė atsiranda, ir po to galioja iki Lietuvos Respublikos įstatymais nustatyto ieškininės senaties termino pabaigos.

### **2. Draudimo objektas ir draudiminiai įvykiai**

- 2.1 Draudiminis įvykis – tai atvejis, kai tretieji asmenys pateikia Draudėjui pretenzijas dėl žalos atlyginimo, kuri buvo padaryta jiems/ar jų turtui eksploatuojant draudimo sutartyje nurodytą skraidymo aparatą.
- 2.2 Didžiausią Draudiko draudimo sumą apibrėžia Draudėjo pasirinktos apsaugos rūšys ir privalomi Draudėjui reikalavimai atitinkamame skrydžių rajone.
- 2.3 Draudimo sutartyje nurodyta draudimo suma yra didžiausia kompensuotina suma per visą draudimo sutarties galiojimo laikotarpį pagal visus tuo metu įvykusius draudiminius įvykius.

- 2.4 Draudikas yra atsakingas pagal visus draudiminius įvykius, kurie įvyko draudimo sutarties galiojimo metu, išskyrus išimtis, kurios yra numatytos šiose taisyklėse ir galiojančiuose Lietuvos Respublikos įstatymuose.  
Jeigu pagal draudimo sutartį numatoma drausti du ir daugiau SA, tai šių Taisyklių nuostatai kiekvienam SA taikomi atskirai.
- 2.5 Pagal standartines draudimo sąlygas yra numatoma, kad Draudikas bus atsakingas už įvykius, susijusius su SA skrydžiais, kurie yra vykdomi leistais maršrutais, pervežant keleivius, krovinius, bagažą ir pašta pagal SA paskirtį (išskyrus žemiau p. 2.6 nurodytus skrydžius), įskaitant, kai SA pergabenamas į remonto dirbtuvę arba perskraidinamas į bazinį aerodromą po apgadinimo – su sąlyga, jog Draudėjas laikėsi lėktuvo eksploatacijos skrydžių metu taisyklių ir buvo gavęs Draudiko sutikimą.
- 2.6 Pagal papildomas sąlygas yra numatyta Draudiko atsakomybė už įvykius, kuriuos SA gali patirti, atliekant juo skrydžius pagal specialias programas, o būtent: atliekant bandymų skrydžius, siekiant rekordų, demonstruojant aviacinę techniką, apmokant pilotus, patruliuojant, kovojant su gaisrais, išbarstant kokias nors medžiagas ar skysčius, pergabenant išorėje pakabinamus krovinius, vykdant pramoninius arba gelbėjimo darbus, nutupiant nepažįstamose aikštelėse, vykdant naktinius skrydžius arba planinius perskridimus virš jūros (oro balionams), o taip pat atliekant kitus padidintos rizikos skrydžius bei transportuojant SA bet kokiomis pervežimo priemonėmis, išskyrus buksyravimą aerodromo ribose. Papildoma draudimo apsauga suteikiama už papildomą premiją, sumokamą vadovaujantis prašymu dėl draudimo pateiktų rizikų nurodytu sąrašu, padarant polise atitinkamą atžymą.
- 2.7 Pagal specialias draudimo sąlygas (papildant pagrindines sąlygas) yra numatoma, kad draudiminė apsauga galios ir kilus karui, pagrobimo atveju bei kilus kitiems aviaciniams pavojams, o taip pat dengs radiacijos ir radioaktyvaus užteršimo riziką arba kitokias rizikas, kurios pagal šias Taisykles, sudarant draudimą pagal pagrindines arba specialias (papildomas) sąlygas, yra priskirtos prie išimčių.  
Specialios (papildomos) SA draudimo sąlygos yra įjungiamos į poliso pagrindines sąlygas ir taikomos, vadovaujantis tokių specialių arba papildomų Draudiko sąlygų keliamais reikalavimais.
- 2.8 Draudimo objektai:
- 2.8.1 pervežėjo oro keliais ar SA savininko/naudotojo/operatoriaus civilinė atsakomybė tretiesiems asmenims (išskyrus keleivius ir krovinio savininkus);
- 2.8.2 pervežėjo oro keliais ar SA savininko/naudotojo/operatoriaus civilinė atsakomybė keleiviams;
- 2.8.3 pervežėjo oro keliais ar SA savininko/naudotojo/operatoriaus civilinė atsakomybė krovinio savininkams (už krovinį);
- 2.8.4 pervežėjo oro keliais ar SA savininko/naudotojo/operatoriaus civilinė atsakomybė pagal bet kurią iš p. 2.8.1 – 2.8.3 kombinaciją.
- 2.9 Draudikas yra atsakingas pagal visus įvykius, kurie įvyksta draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu, išskyrus atvejus, kurie yra numatyti šiose Taisyklėse ir galiojančiuose įstatymuose; be to, draudimo sutartimi gali būti numatytas civilinės atsakomybės draudimas ir eksploatuojant daugiau kaip vieną SA. Pastaruoju atveju šių Taisyklių nuostatai taikomi kiekvienam SA atskirai.
- 2.10 Standartinis draudimas numato, kad bus dengiamos rizikos, kai pagal SA paskirtį yra vykdomi keleivių ir krovinių pergabenimo skrydžiai leistais maršrutais, išskyrus atvejus, kurie yra nurodyti 2.6 punkte.

### **3. Pervežėjo oro keliais civilinė atsakomybė tretiesiems asmenims (išskyrus keleivius ir krovinio savininkus)**

- 3.1 Draudikas įsipareigoja kompensuoti Draudėjui jo išlaidas, patirtas suteikiant kompensaciją tretiesiems asmenims (išskyrus keleivius ir krovinio savininkus) už žalą, padarytą jų sveikatai (kūno sužalojimas, mirtinas ar kitoks sužeidimas) bei turtui, kurią Draudėjas privalėjo išmokėti pagal pretenzijas arba teismo sprendimą, jeigu tokią žalą sukėlė SA arba bet koks asmuo ar daiktas, iškritęs iš SA.
- 3.2 Draudikas nėra atsakingas pagal pretenzijas, kurios būna pateikiamos prieš Draudėją ryšium su žala sveikatai (kūno sužalojimas, mirtinas ar kitoks sužeidimas) bei turtui, jei ji yra padaroma:
  - 3.2.1 bet kuriam iš Draudėjo darbuotojų arba jo verslo partnerių, jiems vykdant savo darbo pareigas;
  - 3.2.2 bet kuriam lėktuvo įgulos, aptarnaujančio arba techninio personalo nariui, jiems vykdant savo pareigas, susijusias su SA eksploatacija;
  - 3.2.3 bet kokiam keleiviui, jam būnant SA arba įsėdant į jį ar išlipant, išskyrus p.2.8.2 numatytais atvejais;
  - 3.2.4 bet kokiam turtui, kuris Draudėjui priklauso, yra jam patikėtas arba jo kontroliuojamas.
- 3.3 Draudikas nėra atsakingas pagal pretenzijas, kurios būna pateikiamos prieš Draudėją, jeigu jie tiesiogiai ar netiesiogiai susiję su:
  - 3.3.1 triukšmu (tiek juntamu žmogaus ausimi, tiek ir ne), vibracija, garso smūgiu arba kitokiu gamtos reiškiniu;
  - 3.3.2 bet koku aplinkos užteršimu;
  - 3.3.3 elektros arba elektromagnetiniais trukdžiais;
  - 3.3.4 nuosavybės teisių pažeidimu, išskyrus atvejus, kai tokie ieškiniai prieš Draudėją yra susiję su žala, patirta ryšium su SA katastrofa (sprogimu, lėktuvo nukritimu, susidūrimu) arba užfiksuota avarine situacija skrydžio metu, kuri ir tapo nenormalios SA eksploatacijos priežastimi.

### **4. Pervežėjo oro keliais civilinė atsakomybė keleiviams (išskyrus trečiuosius asmenis ir krovinio savininkus)**

- 4.1 Draudikas įsipareigoja kompensuoti Draudėjui išlaidas, kurias pastarasis patiria atlygindamas keleiviams už žalą, kurią Draudėjas privalėjo atlyginti pagal pretenzijas arba draudimo sutartį (o taip pat ir tada, jei Draudėjas sumokėjo papildomą premiją) tuo atveju, jei:
  - 4.1.1 keleiviai, būdami SA arba įsėdami į jį ar išlipdami, patiria kūno sužalojimus arba (mirtinai ar kitaip) susižeidžia;
  - 4.1.2 dėl SA patirtos avarijos keleiviai praranda lėktuve buvusius daiktus arba jie yra apgadinami.
- 4.2 Draudikas nėra atsakingas (taikoma tiktai draudžiant pervežėjo oro keliais civilinę atsakomybę keleiviams) pagal ieškinius, kurie būna pateikiami prieš Draudėją ryšium su žala sveikatai (kūno sužalojimas, mirtinas ar kitoks sužeidimas) bei turtui, jei ji yra padaroma:
  - 4.2.1 bet kuriam iš Draudėjo darbuotojų arba jo verslo partnerių, jiems vykdant savo darbo pareigas tuo metu, kai jie dirba Draudėjui pagal darbo ar bet kokią kitokią sutartį;
  - 4.2.2 bet kuriam lėktuvo įgulos, aptarnaujančio arba techninio personalo nariui, jiems vykdant savo pareigas, susijusias su SA eksploatacija.

- 4.3 Privalomos sąlygos, kad Draudikas taptų atsakingas pagal šį skyrių (Pervežėjo oro keliais civilinė atsakomybė keleiviams):
  - 4.3.1 prieš keleiviams įsėdant, Draudėjas privalo imtis visų būtinų priemonių, kad p. 4.1.1 ir 4.1.2 numatytos Draudiko atsakomybės būtų išvengta arba kad ji būtų sumažinta ir neviršytų įstatymų nustatytos pervežėjo oro keliais atsakomybės keleiviams;
  - 4.3.2 jeigu priemonės, kurių imamasi pagal p. 4.3.1, numato, jog keleiviui išduodamas bilietas ir bagažo kvitas, tai šitie dokumentai turi būti tinkama tvarka apiforminti ir išduoti keleiviui, dar prieš jam įsėdant į SA;
  - 4.3.3 jeigu Draudėjas neturėjo galimybės įvykdyti p. 4.3.1 ir 4.3.2 nurodomų reikalavimų, tai Draudiko atsakomybė, jei tokia kiltų, neviršytų įstatymų numatytos Draudėjo atsakomybės, kuri vis tiek būtų kilusi nepriklausomai nuo to, ar Draudėjas įvykdė aukščiau išvardintas sąlygas.
- 4.4 Draudikas nėra atsakingas pagal ieškinius, kurie būna pateikiami prieš Draudėją ryšium su žala sveikatai (kūno sužalojimas, mirtinas ar kitoks sužeidimas) bei turtui, jei ji yra padaroma:
  - 4.4.1 bet kuriam konkrečiau Draudėjo SA įgulos (arba bet kurio kito ekipažo) nariui, jei draudiminis įvykis įvyko jiems valdant arba aptarnaujant draudimo sutartyje nurodytą SA;
  - 4.4.2 bet kuriam iš Draudėjo darbuotojų arba jo verslo partnerių, jiems vykdant savo darbo pareigas tuo metu, kai jie dirba Draudėjui pagal darbo ar bet kokią kitokią sutartį.

## **5. Pervežėjo oro keliais civilinė atsakomybė krovinio savininkui (už krovinį)**

- 5.1 Draudikas įsipareigoja kompensuoti Draudėjui išlaidas, kurias pastarasis patiria atlygindamas krovinio savininkui už žalą, kurią Draudėjas privalėjo atlyginti pagal įstatymus arba sutartį (Draudėjui sumokėjus papildomą premiją) tuo atveju, jei:
  - 5.1.1 žala padaroma turtui (kroviniui), už kurį Draudėjas yra atsakingas pagal jo pergabenimo oro keliais sutartį, arba
  - 5.1.2 jei tokios sutarties nėra, tai turtui (kroviniui) jo buvimo SA, pakrovimo bei iškrovimo iš SA metu, jei tokio turto atžvilgiu buvo deklaruota speciali, nustatyta limitą viršijanti jo vertė.
- 5.2 Nurodyta kompensacija yra išmokama, atsižvelgiant į draudimo sumą ir draudimo sutartyje numatytą franšizę.
- 5.3 Privalomos sąlygos, kad Draudikas taptų atsakingas pagal šį skyrių (Pervežėjo oro keliais civilinė atsakomybė krovinio savininkui (už krovinį)):
  - 5.3.1 prieš pakraunant krovinį, Draudėjas privalo imtis visų būtinų priemonių, kad p. 5.1.1 ir 5.1.2 numatytos Draudiko atsakomybės būtų išvengta arba kad ji būtų sumažinta ir neviršytų įstatymų nustatytos pervežėjo oro keliais atsakomybės už krovinį;
  - 5.3.2 jeigu priemonės, kurių imamasi pagal p. 5.3.1, numato, jog krovinio savininkui yra išduodamas važtaraštis arba kitas dokumentas, tai šitie dokumentai turi būti tinkama tvarka apiforminti ir išduoti krovinio savininkui, dar prieš pakraunant krovinį į SA;
  - 5.3.3 jeigu Draudėjas neturėjo galimybės įvykdyti p. 5.3.1 nurodomų reikalavimų, tai Draudiko atsakomybė, jei tokia kiltų, neviršytų įstatymų numatytos Draudėjo atsakomybės, kuri vis tiek būtų kilusi nepriklausomai nuo to, ar Draudėjas įvykdė aukščiau išvardintas sąlygas.
- 5.4 Išimties, taikomos tikrai draudžiant pervežėjo oro keliais civilinę atsakomybę krovinio savininkams.

Draudikas nėra atsakingas pagal ieškinius, kurie būna pateikiami prieš Draudėją ryšium su žala turtui, jei:

- 5.4.1 žala padaroma turtui, kuris priklauso bet kuriam iš keleivių;
- 5.4.2 ji kilo dėl temperatūros, drėgmės poveikio arba ypatingų ir natūralių krovinio savybių, kurios galėjo iššaukti jo žuvimą ar apgadinimą (išdžiuvimą, išmirkimą, supuvimą, savaiminį užsidegimą ir t.t.);
- 5.4.3 žala pasireiškė krovinio trūkumu, esant nepažeistam jo išoriniam įpakavimui;
- 5.4.4 žalą padarė kirminai, graužikai, vabzdžiai ir kt.;
- 5.4.5 žala kilo pristatant krovinį į pakrovimo vietą arba jau iškrovus iš SA;
- 5.4.6 žala atsirado kritus pergabenamo krovinio kainai.

## 6. Nedraudiminiai įvykiai

6.1 Draudimo išmoka nemokama tais atvejais, jeigu draudiminis įvykis įvyko tada, kai SA:

- 6.1.1 naudojamas įstatymų uždraustais tikslais arba tokiais tikslais, kurie skiriasi nuo nurodytųjų draudimo sutartyje;
- 6.1.2 yra už draudimo sutartyje nurodytų geografinių ribų, jeigu toks buvimas nebuvo susijęs su avarine situacija arba priverstinio (force majeure) pobūdžio aplinkybėmis;
- 6.1.3 pilotuoja arba jį vairuoja būnant ant žemės neįgaliotas ir/arba neturintis tam teisės asmuo;
- 6.1.4 pergabenamas bet kokios rūšies transporto priemone, išskyrus buksyravimą aerodromo ribose;
- 6.1.5 kyla arba leidžiasi į aerodromą (aikštelę), kurio parametrai neatitinka tokio tipo SA keliamiems reikalavimams, jeigu tai nėra susiję su avarine situacija arba priverstinio (force majeure) pobūdžio aplinkybėmis;
- 6.1.6 buvo perkrautas ir/arba bendras keleivių skaičius viršijo maksimalų tame SA leistiną keleivių skaičių, arba kai buvo pažeistos limitinės pakrovimo ribos ar SA subalansavimo (centravimo) taisyklės;
- 6.1.7 išleidžiamas į skrydį techniškai netvarkingos būklės, išskyrus atvejus, kai atlikti tokį skrydį leidžia Skrydžių vykdymo taisyklės ir tai yra suderinta su Draudiku;
- 6.1.8 vykdo bandomuosius skrydžius po kapitalinio arba avarinio remonto.

6.2 Standartinis ir papildomas dengimas nenumato, kad bus dengiamos rizikos, kurios yra priskirtos prie išimčių:

- 6.2.1 pagal rizikas, kurias sukelia radiacijos poveikis ir radioaktyvus užteršimas;
- 6.2.2 pagal rizikas, kurias sukelia karas, pagrobimas ir kiti aviaciniai pavojai.

Pastaba: Esant p. 6.2 nurodytoms rizikoms, pervežėjo oro keliais civilinė atsakomybė gali būti apdrausta pagal specialias sąlygas, sumokėjus papildomą premiją.

6.3 Draudimo sutartis negalioja Draudėjo prisiimtoms atsakomybės ar jo reiškiamų teisių atžvilgiu, jei tokia atsakomybė buvo prisiimta pagal bet kokią kitą susitarimą, o ne keleivio bilietą, bagažo kvitą, krovinio važtaraštį, išduotus pagal šių Taisyklių nurodytas sąlygas - išskyrus atvejus, kai tokia atsakomybė galėjo būti Draudėjui primesta ir nesant minėto pobūdžio susitarimo.

6.4 Draudiminiu įvykiu nebus laikoma:

- 6.4.1 kai Draudėjas daro tyčinius veiksmus, kuriais siekiama sukelti draudiminį įvykį;

- 6.4.2 kai Draudėjas padaro nusikaltimą, kuris turi tiesioginį priežastinį ryšį su draudiminiu įvykiu;
  - 6.4.3 kai pažeidžiami Skrydžių eksploatacijos instrukcijos arba kitų privalomų vadovautis dokumentų reikalavimai, keliami skraidymo ir techniniam personalui, jeigu toks pažeidimas tapo draudiminio įvykio kilimo priežastimi.
- 6.5 Draudėjas privalo imtis visų įmanomų priemonių, kad žala, už kurią gali būti mokama draudimo išmoka pagal šias taisykles būtų kuo mažesnė arba jos būtų visai išvengta. Draudėjui sąmoningai nesiėmus atitinkamų protingų priemonių žalai sumažinti ar jos išvengti, Draudikas yra atleidžiamas nuo pareigos atlyginti žalą.
- 6.6 Jeigu bus išaiškintos aplinkybės, dėl kurių pagal įstatymą arba šias Taisykles Draudėjas praranda teisę į draudimo išmoką, tai jis privalo sugrąžinti Draudikui gautą draudimo išmokos sumą.

## **7. Draudimo suma, franšizė (išskaita)**

- 7.1 Draudimo sutartimi gali būti nustatyta:
  - 7.1.1 Bendra draudimo suma, t.y. kai visų galimų draudimo išmokų suma pagal visus draudiminius įvykius per visą draudimo sutarties galiojimo laikotarpį negali viršyti tos sumos;
  - 7.1.2 Draudimo suma pagal kiekvieną draudiminį įvykį arba jo iššauktą įvykių seriją.
- 7.2 Draudimo sumos nustatomos konkrečioje draudimo sutartyje. Draudimo išmokos pagal vieną draudiminį įvykį arba jo iššauktą įvykių seriją negali viršyti toje draudimo sutartyje nustatytą draudimo sumų vienam įvykiui.
- 7.3 Draudimo sutartyje nustatytą draudimo sumų ribose Draudikas atlygins visas išlaidas, kurias jo pritarimu padarys Draudėjas, siekdamas išsilaisvinti nuo jam keliamų reikalavimų arba juos sumažinti.
- 7.4 Draudimo sutartyje nustatytą draudimo sumų ribose Draudikas taip pat kompensuoja Draudėjui:
  - 7.4.1 visas pagrįstas išlaidas, siekiant sumažinti draudiminio įvykio iššauktą žalą.
- 7.5 Būtinai išlaidas, Draudėjo turėtas mažinant žalą ar vykdant Draudiko nurodymus, atlygina Draudikas, neatsižvelgdamas į tai, kad atitinkamos priemonės nedavė teigiamo rezultato. Tokios išlaidos atlyginamos proporcingai draudimo sumos ir draudimo vertės santykiui, neatsižvelgiant į tai, kad išlaidos kartu su žalos dydžiu viršija draudimo sumą.
- 7.6 Draudimo sutartimi gali būti numatyta, kad bus nustatomi atskiri atsakomybės limitai už:
  - 7.6.1 žalą sveikatai (kūno sužalojimas, mirtinas ar kitoks sužeidimas), kurią draudimo periodo metu pagal vieną ir/ar keletą nelaimingų įvykių patiria atskiras vienas arba keletas arba visi kartu įvykyje buvę žmonės;
  - 7.6.2 turtinę žalą, kurią draudimo periodo metu pagal vieną ir/ar keletą nelaimingų įvykių patiria atskiras vienas arba keletas arba visi kartu įvykyje buvę žmonės.
- 7.7 Besąlyginių franšizių dydis pagal draudimo sutartį, dengiančią pervežėjo oru civilinę atsakomybę už krovinį ir keleivių bagažą nustatomi draudimo sutartyje kiekvieno SA atžvilgiu, atsižvelgiant į tai, jog, jeigu Draudikas išmoka išmokas pagal keletą draudimo periodo laikotarpiu įvykusių draudiminių įvykių, tai franšizė išskaičiuojama pagal kiekvieną iš jų.

7.8 Franšizės dydį keleivių arba kitų SA esančių asmenų bagažo atžvilgiu Draudikas nustato, remdamasis susiklosčiusia tarptautine praktika ir nurodo ją draudimo polise (liudijime).

Franšizė – tai neapmokama žalos dalis, leidžianti Draudikui supaprastinti bei papiginti žalos kompensavimo tvarką ir atitinkamai sumažinti įmokos tarifą. Esant besąlyginei franšizei, ji atskaičiuojama iš bet kokio dydžio žalos sumos.

## **8. Draudimo įmokos (premijos) ir jų sumokėjimo tvarka**

- 8.1 Draudimo įmoka (premija) yra nustatoma draudimo sutartimi ir reiškia pinigine sumą, kurią Draudėjas sumoka Draudikui už pastarojo prisiimamus įsipareigojimus pagal tą draudimo sutartį.
- 8.2 Draudimo įmokos (premijos) dydis yra apibrėžiamas draudimo sutartyje, atsižvelgiant į Draudėjo pasirinktas draudimo sąlygas, draudimo sutarties galiojimo trukmę, rizikos laipsnį, papildomai dengiamas rizikas, draudimo sumą.
- 8.3 Draudimo įmokos sumokėjimo tvarka yra nustatoma draudimo sutartyje šalių susitarimu.  
Draudimo įmoką Draudėjas privalo pilnai ar dalinai sumokėti iki draudimo sutarties įsigaliojimo datos, o antroji ir tolimesnės draudimo įmokos (jei taip numatyta draudimo sutartyje) sumokamos pagal suderintą grafiką.
- 8.4 Jeigu draudimo sutartimi yra numatyta, jog draudimo įmoka apskaičiuojama ir apmokama pagal įvykdytus pergabenimus, tai Draudikas apskaičiuoja draudimo įmoką, remdamasis Draudėjo pateiktais faktiniais duomenimis ir planuojamomis apibrėžtam laikotarpiui (mėnesiui, ketvirčiui) apimtimis.
- 8.5 Draudėjas privalo išsaugoti dokumentus, patvirtinančius, kad jis sumokėjo draudimo įmokas, ir pateikti juos Draudikui, pastarajam to pareikalavus.  
Jeigu Draudėjo pavidimu įmokas moka kitas asmuo, tai jis jokių teisių pagal draudimo sutartį neįgyja.

## **9. Draudimo sutarties sudarymas, jos galiojimas.**

- 9.1 Draudimo sutartis sudaroma, remiantis Draudiko nustatytos formos raštišku Draudėjo pareiškimu, kuriame turi būti nurodyti šie pagrindiniai duomenys:
  - 9.1.1 Draudėjo pavadinimas ir juridinis adresas;
  - 9.1.2 išvardinti orlaiviai, nurodant jų borto (registracinius) ir gamyklinius numerius, pagaminimo datas;
  - 9.1.3 skrydžių pobūdis ir kiekvieno orlaivio geografiniai eksploatacijos rajonai;
  - 9.1.4 papildomi duomenys, turintys esminės reikšmės nustatant rizikos laipsnį (pagal tipinę pareiškimo formą).

Pareiškimą dėl draudimo sudarymo turi pasirašyti asmuo, turintis teisę tai padaryti to fizinio asmens ar įmonės vardu, kuriam draustinas orlaivis priklauso, arba jų atstovas, turintis atitinkamą įgaliojimą.

- 9.2 Draudimo sutartis yra sudaroma bet kuriam šalių suderintam terminui. Ji yra paliudijama išduodant draudimo polisą, kurį pasirašo Draudikas ar jo įgaliotas atstovas, užtvirtina antspaudu ir įteikia (išduoda) Draudėjui. Pareiškimas dėl draudimo sudarymo bei šios Taisyklės sudaro draudimo sutarties dokumentų komplektą.
- 9.3 Draudimo sutartis įsigalioja nuo polise nurodytos datos 00. 00 val. Draudėjo buveinės vietos laiku. Jeigu draudimo sutartimi nenumatoma kitaip, ji neįsigalioja anksčiau nei Draudėjas sumoka pirmąją įmoką, o jos sumokėjimo data laikoma ta diena, kai nustatyta pinigine suma patenka į Draudiko sąskaitą banke. Draudiko

atsakomybė baigiasi nuo polise nurodytos datos 24.00 val. Draudėjo buveinės vietos laiku.

- 9.4 Sutarties pakeitimai ir papildymai jos galiojimo metu gali būti padaromi tik tai šalims sutikus. Jie yra apiforminami raštu dvišaliais susitarimais. Įvykus esminiems rizikos pobūdžio bei aplinkybių pasikeitimams dėl kurių padidėja ar gali padidėti draudiminė rizika, Draudėjas privalo nedelsiant informuoti apie tai Draudiką, o pastarasis turi teisę reikalauti pakeisti draudimo sutarties sąlygas arba padidinti draudimo įmoką. Jei Draudėjas nori atidėti draudimo įmokų mokėjimą, tai jis privalo nedelsiant informuoti apie tai Draudiką, o pastarasis ryšium su tuo turi teisę padidinti draudimo įmokų sumą.
- 9.5 Draudėjui nesumokėjus draudimo įmokos draudimo sutartyje nustatytu laiku (išskyrus atvejį, kai draudimo sutarties įsigaliojimas siejamas su draudimo įmokos sumokėjimu), Draudikas apie tai privalo pranešti Draudėjui raštu, nuroydamas, jog, per 15 dienų nuo pranešimo gavimo Draudėjui nesumokėjus draudimo įmokos ar jos dalies, Draudiko prievolės įvykus draudiminiam įvykiui mokėti draudimo išmoką vykdymas bus sustabdytas ir atnaujintas tik Draudėjui sumokėjus draudimo įmoką. Jei draudimo sutartyje nenustatytas kitoks pranešimų siuntimo būdas, preziumuojama, jog Draudėjas gavo Draudiko pranešimą, išsiųstą paštu, praėjus protingam terminui po jo išsiuntimo. Draudimo sutartyje gali būti numatyti terminai, ilgesni už šioje dalyje nurodytus terminus.

## **10. Draudimo sutarties pakeitimas ir nutraukimas**

- 10.1 Draudimo sutarties galiojimas pasibaigia tais atvejais, kai:
  - 10.1.1 baigiasi sutarties galiojimo terminas arba Draudikas pilna apimtimi įvykdo prisiimtus Draudėjo atžvilgiu įsipareigojimus;
  - 10.1.2 likviduojamas Draudėjas-juridinis asmuo arba Draudėjas-fizinis asmuo miršta – išskyrus atvejus, numatytus Draudiko valstybės įstatymuose arba šiose Taisyklėse;
  - 10.1.3 likviduojamas Draudikas (vadovaujantis jo valstybės įstatymais), jeigu jo draudimo portfelis nebuvo perduotas kitam Draudikui;
  - 10.1.4 vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais, teismas priima sprendimą pripažinti draudimo sutartį negaliojančia;
  - 10.1.5 yra kiti Lietuvos Respublikos Civiliniame Kodekse numatyti sandorių negaliojimo pagrindai.
- 10.2 Laikinai sustabdžius arba ilgam laikui nutraukus draudimo apsaugos galiojimą pagal bet kurią aviacijos rizikų rūšį - nepriklausomai nuo tai iššaukusių priežasčių, Draudėjas privalo informuoti apie tokį faktą atitinkamus valstybinius priežiūros organus, vadovaujantis Draudėjo valstybės oro laivynui galiojančių įstatymų nuostatais.
- 10.3 Draudėjui nutraukus draudimo sutartį anksčiau termino, Draudikui priklauso proporcinga draudimo premijos dalis už laikotarpį, kurio metu jis dengė arba privalėjo dengti apdraustą riziką. Draudikas sugrąžina draudimo premijas už neišnaudotą draudimo laikotarpį, išskaičiavęs sutarties sudarymo išlaidas – 30% nuo pilnos draudimo premijos sumos bei išmokėtas sumas.
  - 10.3.1 Jeigu Draudėjo toks reikalavimas yra iššauktas to, jog Draudikas pažeidė draudimo sąlygas, tai pastarasis sugrąžina sumokėtas draudimo įmokas už nepanaudotą laikotarpį;
- 10.4 Jeigu Draudiko reikalavimas nutraukti draudimo sutartį yra iššauktas to, jog Draudėjas pažeidė esmines draudimo sąlygas, tai Draudikas negrąžina sumokėtų draudimo įmokų už nepanaudotą laikotarpį.

## 11. Šalių teisės ir pareigos.

- 11.1 Prieš sudarant draudimo sutartį, Draudėjas privalo suteikti Draudikui visą žinomą informaciją apie aplinkybes, galinčias turėti esminės įtakos draudiminio įvykio atsitikimo tikimybei ir šio įvykio galimų nuostolių dydžiui (draudimo rizikai), jeigu tos aplinkybės nėra ir neturi būti žinomos Draudikui.
- 11.2 Esminėmis aplinkybėmis, apie kurias Draudėjas privalo informuoti Draudiką, pripažįstamos aplinkybės, nurodytos raštiškame prašyme sudaryti draudimo sutartį, taip pat aplinkybės, apie kurias Draudikas papildomai raštu prašė Draudėjo suteikti informaciją.
- 11.3 Jeigu Draudėjas prašyme sudaryti draudimo sutartį nepateikė Draudiko nustatytos informacijos ar informacijos, kurią Draudikas papildomai raštu prašė pranešti, ar pateikė šią informaciją nepilnai, o Draudikas, neatsižvelgdamas į tai, sudarė draudimo sutartį, tai Draudikas netenka teisės reikalauti nutraukti draudimo sutartį ar pripažinti ją negaliojančia remdamasis tuo, kad Draudėjas jam nepateikė informacijos.
- 11.4 Jeigu po draudimo sutarties sudarymo nustatoma, kad Draudėjas suteikė Draudikui žinomai melagingą informaciją apie aplinkybes, numatytas 11.1. punkte, tai Draudikas turi teisę reikalauti pripažinti draudimo sutartį negaliojančia, išskyrus atvejus, kai aplinkybės, kurias Draudėjas nuslėpė, išnyko iki draudiminio įvykio ar neturėjo įtakos draudiminiam įvykiui.
- 11.5 Jeigu po draudimo sutarties sudarymo nustatoma, kad Draudėjas dėl neatsargumo nepateikė 11.1. punkte nustatytos informacijos, tai Draudikas privalo ne vėliau kaip per du mėnesius nuo šių aplinkybių sužinojimo pasiūlyti Draudėjui pakeisti draudimo sutartį. Jeigu Draudėjas atsisako tai padaryti ir per vieną mėnesį neatsako į pateiktą pasiūlymą, Draudikas turi teisę nutraukti draudimo sutartį.
- 11.6 Jeigu Draudėjas dėl neatsargumo nepateikė 11.1. punkte nustatytos informacijos, tai įvykus draudiminiam įvykiui Draudikas privalo išmokėti draudimo išmokos, kuri būtų išmokama Draudėjui įvykdžius 11.1. punkte numatytą pareigą, dalį, proporcingą sutartos draudimo įmokos ir draudimo įmokos, kuri būtų nustatyta Draudėjui, jeigu jis būtų įvykdęs šio straipsnio 11.1.punkte numatytą pareigą, santykiui.
- 11.7 Sudarant draudimo sutartį ir jos galiojimo metu Draudikas (jo įgaliotas atstovas) privalo suteikti Draudėjui šią informaciją apie: Draudiko pavadinimą, Draudiko įmonės rūšį, adresą, iš draudimo sutarties kylančių ar su ja susijusių ginčų sprendimo tvarką, Draudiko elgesį, kai Draudėjas pažeidžia draudimo sutarties sąlygas, galimus draudimo rizikos padidėjimo atvejus, draudimo sutarties nutraukimo sąlygas ir būdus, draudimo sutarčiai taikomą teisę, jei draudimo sutarties šalys gali laisvai pasirinkti taikomą teisę, teisę, kurią pasirinkti siūlo Draudikas, LR Civilinio kodekso 6.993 straipsnio 8 dalyje nurodytą informaciją, nedraudiminius įvykius ir kitus atvejus, kada Draudikas turi teisę atsisakyti mokėti arba sumažinti draudimo išmoką.
- 11.8 Šiose Taisyklėse ir jos prieduose nurodytų sąlygų bei terminų laikymasis yra esminė ir būtina sąlyga, kad Draudikas išmokėtų Taisyklėse numatomas draudimo išmokas.
- 11.9 Draudėjas privalo elgtis ir veikti taip, kad išvengtų arba bent sumažintų bet kokią žalą.
- 11.10 Draudėjas privalo vykdyti visus bet kokios kompetentingos institucijos pateikiamus reikalavimus, užtikrinant SA navigacijos ir eksploatacijos ore saugumą, o taip pat garantuoti, kad:
  - 11.10.1 SA būtų parengtas skrydžiui prieš kiekvieno reiso pradžią ir nebūtų viršytas maksimalus leistinas svoris;
  - 11.10.2 visi borto žurnalai ir kiti specialių normatyvų nustatyti įrašai apie SA būtų vedami reguliariai ir laiku, o pareikalavus būtų pateikti Draudikui arba jo atstovams;
- 11.11 Draudiko darbuotojai ir agentai irgi turi laikytis tokios pat tvarkos bei reikalavimų.

- 11.12 Draudikas ar jo atstovas privalo supažindinti Draudėją su draudimo Taisyklėmis bei įteikti jų kopiją.
- 11.13 Jeigu pasikeičia draudimo sutartyje numatytos sąlygos ar draudimo rizika, Draudėjas privalo nedelsdamas (ne vėliau kaip per 3 kalendorines dienas) apie tai pranešti Draudikui. Draudimo rizikos pasikeitimu laikoma duomenų, nurodytų prašyme ar draudimo liudijime, SA naudojimo pasikeitimas. Draudikas, kuriam buvo pranešta apie draudimo rizikos padidėjimą, turi teisę reikalauti pakeisti draudimo sutarties sąlygas arba padidinti draudimo įmoką (premiją). Jei Draudėjas tokiu atveju nesutinka pakeisti draudimo sutarties sąlygų ar mokėti didesnės įmokos (premijos), Draudikas turi teisę kreiptis į teismą dėl draudimo sutarties nutraukimo ar pakeitimo iš esmės pasikeitus aplinkybėms. Jeigu Draudėjas per šiose Taisyklėse nustatytą terminą nepraneša apie rizikos padidėjimą bei kitus esminius draudimo sutartyje numatytus aplinkybių pasikeitimus, tai Draudikas turi teisę reikalauti nutraukti sutartį ir atlyginti nuostolius tiek, kiek jų nepadengia gautos draudimo įmokos (premijos). Tačiau Draudikas neturi teisės reikalauti nutraukti draudimo sutartį, jeigu išnyko aplinkybės, galėjusios sukelti draudimo rizikos padidėjimą.
- 11.14 Šalių teises ir pareigas pagal draudimo sutartį reguliuoja atitinkamos draudimo sutarties (poliso) sąlygos, šios Taisyklės ir Lietuvos Respublikos įstatymai.
- 11.15 Savo teisių ir pareigų pagal draudimo sutartį Draudėjas negali perduoti tretiesiems asmenims nei pilnai nei dalinai, išskyrus atvejus, kai tam būna gaunamas raštiškas Draudiko sutikimas.
- 11.16 Draudikas neturi teisės atskleisti duomenų apie Draudėją ir jo turtinę padėtį, išskyrus Lietuvos Respublikos įstatymuose numatytais atvejais.
- 11.17 Būtina sąlyga, kad įsigaliojusių Draudiko įsipareigojimas atlikti bet kokius mokėjimus ryšium su draudimo sutartimi, yra ta, jog Draudėjas turi tinkamai laikytis bei vykdyti draudimo sutarties ir šių Taisyklių nuostatus.
- 11.18 Draudėjas privalo:
- 11.18.1 sudarydamas draudimo sutartį, pranešti Draudikui apie visas jam žinomas aplinkybes, kurios turi esminės reikšmės įvertinant draudimo riziką;
  - 11.18.2 pranešti Draudikui apie kitas siūlomo drausti objekto atžvilgiu sudarytas arba sudaromas draudimo sutartis;
  - 11.18.3 laiku pranešti Draudikui apie visus esminius draudimo sutartyje nurodytų rizikų pasikeitimus;
  - 11.18.4 imtis visų priemonių, kad sutarties galiojimo laikotarpiu būtų išvengta apdraustam turtui padaroma žala arba kad ji būtų sumažinta;
  - 11.18.5 sudaryti Draudikui būtinas sąlygas imtis priemonių, susijusių su draudimo sutarties sudarymu bei vykdymu per visą sutarties galiojimo laikotarpį;
  - 11.18.6 laiku sumokėti draudimo įmokas.
- 11.19 Draudimo sutarties galiojimo metu Draudikas turi teisę:
- 11.19.1 patikrinti Draudėjo praneštą informaciją bei tai, kaip jis laikosi draudimo sutarties reikalavimų; įeiti į SA ir kitas darbo patalpas, ir patikrinti, ar reguliariai pildomas borto žurnalas ir ar daromi kiti su SA susiję ir specialių normatyvų reikalaujami įrašai; nusiųsti užklausimus į specialius organus;
  - 11.19.2 draudimo sutarčiai įsigaliojus, dalyvauti tiriant apdraustų objektų (arba juose) patirtas aviacines avarijas bei incidentus, tikrinti kaip Draudėjas laikosi normatyvinės-techninės dokumentacijos nuorodų dėl eksploatacijos.
- 11.20 Draudikas LR teisės aktų nustatyta tvarka, turi teisę perleisti savo teises ir pareigas kitam Draudikui.
- Jei Draudėjas nesutinka su draudimo sutarties perleidimu, draudimo sutartis nutraukiama ir Draudėjui gražinama draudimo įmoka už nepanaudotą draudimo sutarties galiojimo laikotarpį.

## **12. Šalių bendradarbiavimas įvykus draudiminių įvykiui.**

- 12.1 Įvykus draudiminių įvykiui, Draudėjas privalo:
  - 12.1.1 nedelsiant imtis priemonių, siekiant sumažinti susijusius su tuo įvykiu nuostolius, kadangi tai gali iššaukti papildomas pretenzijas dėl nuostolių atlyginimo;
  - 12.1.2 nedelsiant po to, kai tai tampa žinoma, per vieną dieną telefonu, faksu pranešti Draudikui apie įvykį, kuris gali duoti pagrindą pretenzijoms dėl nuostolių kompensacijos bei per tris dienas atsiųsti ar pristatyti Draudikui raštišką pranešimą ir išdėstyti visas jam žinomas įvykio aplinkybes;
  - 12.1.3 pranešti visą tolimesnę informaciją apie draudiminį įvykį ir suteikti Draudikui reikalingą pagalbą;
  - 12.1.4 gavus užklausimą, pranešti Draudikui susijusius su draudiminiu įvykiu duomenis, įskaitant ir tokius, kurie sudaro komercinę paslaptį;
  - 12.1.5 nesiiimti jokių veiksmų, kurie būtų nukreipti prieš Draudiko interesus, o taip pat: neprisiimti jokių įsipareigojimų, nepripažinti savo atsakomybės, nepriimti jokių pasiūlymų, nevykdyti mokėjimų ir, negavus raštiško Draudiko sutikimo, nežadėti kokių nors susijusių su tuo draudiminiu įvykiu apmokėjimų, išskyrus veiksmus, reikalingus organizuojant gelbėjimo darbus, o taip pat užtikrinant priemonių, kurios išvardintos šio paragrafo 12.1.1 punkte, pravedimą;
  - 12.1.6 užtikrinti Draudiko atstovo dalyvavimą tiriant įvykio aplinkybes, o taip pat suteikti Draudikui visą susijusią su tuo draudiminiu įvykiu informaciją.
- 12.2 Draudėjas privalo bet koku atveju, nepriklausomai nuo sprendimo dėl draudimo išmokos išmokėjimo, sistemingai informuoti Draudiką apie bet kokio aviacinio įvykio ar rimto incidento su apdraustu SA tyrimo eigą, o pabaigus tyrimą pateikti Draudikui patvirtintos išvados (akto) kopiją.
- 12.3 Draudėjas privalo suteikti Draudikui (pastarajam pareikalavus) įgaliojimus, atitinkamai sureguliuojant pretenzijas ikiteismine arba teismo tvarka.

## **13. Žala ir Draudimo išmoka.**

- 13.1 Žalos, už kurią pagal šias draudimo taisykles gali būti mokama draudimo išmoka, dydis nustatomas vadovaujantis Draudikui pateikta pretenzija, kompetentingų institucijų pateiktais dokumentais, ekspertų išvadomis, Draudėjo ir Draudiko susitarimu arba teismo sprendimu.

## **14. Draudimo išmokų išmokėjimo tvarka ir sąlygos**

- 14.1 Draudimo išmokos išmokėjimą Draudikas vykdo, remdamasis gauta raštiška pretenzija ir/ar teismo sprendimu, ir pagal Draudiko sudarytą draudimo aktą (išvadą). Draudikas neapmoka tokių Draudėjo mokėjimų, kuriuos pastarasis atliko negavęs prieš tai raštiško Draudiko sutikimo.
- 14.2 Draudimo aktą surašo Draudikas arba jo įgaliotas asmuo. Esant reikalui, Draudikas turi teisę savarankiškai aiškintis draudiminio įvykio priežastis bei aplinkybes.
- 14.3 Kartu su pretenzija dėl išmokos išmokėjimo Draudikui turi būti pateikti (originalūs arba patvirtintos kopijos):
  - 14.3.1 dokumentus, liečiančius draudiminio įvykio priežastis, jo aplinkybes, nuostolių dydį ir kita (tokiais gali būti valstybinės arba žinybinės komisijos išvada, žalos sumų pagrindimas ir kt.);

- 14.3.2 raštiškas trečiųjų asmenų ar jų teisių perėmėjų pretenzijas, jei jos yra pateiktos, Draudėjui kartu su dokumentais, patvirtinančiais draudimo sutartimi numatyto draudiminio įvykio faktą;
- 14.4 Draudimo išmoka fiziniam asmeniui privalo būti išmokėta ne vėliau kaip per 7 dienas, o juridiniam asmeniui – ne vėliau kaip per 15 dienų nuo tos dienos, kai gaunama visa informacija bei visi reikalingi dokumentai, kurie yra reikšmingi nustatant draudiminio įvykio faktą, aplinkybes ir pasekmes bei draudimo išmokos dydį. Jei draudimo sutartyje nustatyta, jog mokamos periodinės draudimo išmokos, šios dalies pirmojo sakinio nuostata taikoma pirmajai periodinei draudimo išmokai. Mokant draudimo išmoką, išskaičiuojamos nesumokėtos draudimo įmokos.
- 14.5 Tuo atveju, jeigu Draudėjas tą patį SA apdraudė pas keletą draudikų (dvigubas draudimas), tai Draudikas išmoka tokio dydžio draudimo išmoką, kuri neviršija jam priklausančios padengti dalies, apskaičiuojamos pagal santykį tarp draudimo sumos, nustatytos su juo sudaryta draudimo sutartimi, ir bendros draudimo sumos pagal visas to Draudėjo sudarytas draudimo sutartis sutartyje nurodyto objekto atžvilgiu.
- 14.6 Keletas žalų, kurios patiriamos dėl vienos ir tos pačios priežasties, laikomos vienu draudiminiu įvykiu.
- 14.7 Jeigu draudimo sutartimi buvo nustatyta draudimo suma vienam įvykiui, tai Draudikui išmokėjus draudimo išmoką, kurios dydis buvo mažesnis nei nustatyta draudimo suma vienam įvykiui, draudimo sutarties galiojimas prasitęsia iki jo pabaigos datos su tokiu draudimo atsakomybės limitu, kuris susidarė atėmus išmokėtą sumą, arba sutartis performinama pagal naujas sąlygas.
- 14.8 Tais atvejais, kai patirtą žalą kompensuoja kiti asmenys, Draudikas apmoka tik tai skirtumą tarp priklausančios pagal sutartį apmokėti sumos ir tos sumos, kuri buvo gauta iš kitų asmenų. Apie tokias sumas Draudėjas privalo pranešti Draudikui. Draudikas, kiek tai neprieštarauja galiojantiems teisės aktams, yra atsakingas pagal draudimo sutartį tik tai tada, jeigu Draudėjas laikėsi šių Taisyklių, tačiau netyčiniai atskirų jų nuostatų pažeidimai, kuriuos Draudėjas iš karto pašalino vos aptikęs, neatleidžia Draudiko nuo pareigos išmokėti draudimo išmoką.
- 14.9 Jei įvykis yra draudiminis, o Draudėjas ir Draudikas nesutaria dėl draudimo išmokos dydžio, Draudėjo pageidavimu draudikas privalo išmokėti sumą, lygią šalių neginčijamai draudimo išmokai, jei tikslus žalos dydžio nustatymas užsitęsia ilgiau kaip 3 mėnesius.
- 14.10 Draudikas privalo įrodyti aplinkybes, atleidžiančias jį nuo draudimo išmokos išmokėjimo ar suteikiančias teisę sumažinti draudimo išmoką.
- 14.11 Draudikas, atsisakydamas mokėti arba sumažindamas draudimo išmoką dėl to, jog Draudėjas pažeidė draudimo sutarties sąlygas, privalo įvertinti Draudėjo kaltę, draudimo sutarties sąlygų pažeidimo sunkumą, jo priežastinį ryšį su draudiminiu įvykiu, žalos, atsiradusios dėl pažeidimo, dydį.

## **15. Ginčų sprendimo tvarka**

- 15.1 Ginčai, kylantys tarp Draudiko ir Draudėjo yra sprendžiami derybų keliu, o nepavykus susitarti yra nagrinėjami Lietuvos Respublikos teisme.
- 15.2 Visais kitais atvejais, nesureguliuotais šiose Taisyklėse, yra taikomos tarptautinės aviacinės išlygos, normos, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų normos.

Generalinio direktoriaus  
Pavadootojas

Ignas Panka